

עלון מס' 665
פרשת ויקרא
פרשת זכור
ח' באדר ב' תשע"ט

ישא ברכה

יצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מוגרבי שליט"א

שיחת השבוע

ניקיון כפיים!

ספר "ויקרא" פותח בפרשיות הקורבנות. לכאורה נראות פרשיות אלו כחוקי גזירות שאין אנו מבינים טעמם. וכדברי רבינו הרמב"ם זצ"ל "כל הקורבנות כולן מכלל החוקים הן". אין אנו מבינים מדוע יש להקריב קורבנות, ולא את דיניהם הפרטיים, כהקטרת האימורים וזריקת הדמים. ואנו אומרים לעצמנו: חוק הוא, גזירת מלך - כשם שאין אנו מתיימרים להבין את כל חוקי הטבע וסיבותיהם, כך אין אנו מתיימרים להבין את כל חוקי הבורא בתורתו הקדושה. אבל הנה, מצינו שהחכמים קבעו כי "פרה אדומה" - חוק היא, ואילו את כלל הקורבנות לא מנו בין החוקים. ובגמרא לא מנו אלא חמישה חוקים בכל התורה. ואף בחוקים עצמם כתב הרמב"ם כי "ראוי להתבונן בהם, וכל מה שאתה יכול ליתן לו טעם - תן לו טעם. הרי אמרו חכמים הראשונים שהמלך שלמה הבין רוב הטעמים של כל חוקי התורה!". וחכמים יגעו ומצאו טעמים בענין הקורבנות, אם על פי הפשט ואם על פי הדרוש, הרמז והסוד. ונמליץ על כך את הסיפור שמצאנו בהגדה "יוסף דעת", בה משולבים פסקי מרן הראש"ל שליט"א עם סיפורים ומשלים מאלפים ממורשת מאורי המזרח. וזה הסיפור: מעשה במלך חובב חוכמה ודעת, שקרא ליועצו הזקן ואמר לו: "נכספה נפשי לדעת את חוכמת הגויים ובני קדם, אך אין עיתותי בידי. לך ותור, חפש ובקש, תתמצת את חוכמתם והשיבני דבר". יצא היועץ לדרך ארוכה, וכעבור זמן רב שב. התייצב בפני המלך לדווח על מסעו. בארצות רבות תייר, חוכמה רבה למד, וספרים הרבה הביא עימו. אמר לו המלך: "אין עיתותי בידי לעיין בכל הספרים. חכם אתה, ותוכל לתמצת הכל במשפט אחד". השתחוה היועץ, אמר: "גזר", ולא יסף. "גזר?!", תמה המלך. השתחוה היועץ ושאל: "כלום ראית מימך, אדוני המלך, שדה גזר בעונותו?". "לא", הודה המלך, "רק את הירק אני מכיר, כשהוא מוגש לשולחני. מרהיב עין בצבעו ומשמח חך בטעמו". "אם כן", אמר היועץ, "אבקש מהמלך להילוות אלי ולראות את שדה הגזר בהדר הטבע שם יבין את כל החוכמה כולה ברגע אחד". התעוררה סקרנותו של המלך. הורה לחבוש שני סוסים, ויצא עם היועץ לטיול בשדות מחוץ לעיר. טייל המלך והתענג על הרוח הקלילה ועל מרבד הדשא מתחת לרגליו. שאל היועץ: "אמור לי, מלכי, איזה ירק גדל בשדה זה?". הביט המלך, ומשך בכתפיו. בשדות אחרים ראה עגבניות וקישואים ושאר ירקות. ואילו כאן, פלומות ירק ותו לו. ראה את סוסו לוחך את הירק ברוב הנאה. אמר: "אולי שדה מספוא הוא?". גחן היועץ, חפן אגודת ירק, משך - ועקר גזר ענק, כתום... שתק המלך, חיכה להסבר. והיועץ אמר: "הנה, מלכי, תרתי וראיתי כי כזאת היא החוכמה. מונחת היא לפנינו, מתחת לרגלנו, ואין אנו שמים לב. אבל גם אלו השמים לב - רובם הם כסוס זה, הגוחן ואוכל בכל פה את... העלים החיצוניים. ומאושר הוא, בטוח שבכך מיצה את כל הפרי... מעטים הם אלו, היודעים לאחוז בעלים החיצוניים - ולנבור לעומק, לדעת שמתחתם פרי נפלא, לעמול לחשוף את הפרי ולהוציאו לאור העולם! אף בענין החוכמה, כך הוא. התעניינתי וראיתי מה רבים הם החכמים בעיניהם, הרואים ראייה שטחית, מסיקים מסקנות שטחיות, ובטוחים שמיצו את הנושא והגיעו לתכליתו. מעטים הם היודעים שיש עומק לפנים מעומק, ומעטים עוד יותר יגיעים בלא הרף לחשוף רובד לפנים מרובד, עד שמגיעים הם אל הפרי, אל לב האמת!". נפלא הסיפור, והמסר נוקב כל כך! אף בתורת הקורבנות כן הוא. המעמיק - ימצא את הטעמים. כמו שנאמר "כי לא דבר ריק הוא מכם" - אם ריק הוא, מכם הוא. שאין אתם יודעים לדרוש בשעה שאין אתם יגיעים בו! והמתייגע להבין, מובטח לו שיאורו עיניו במאור תורה!

מציאה מצאנו בסיעתא דשמיא, פנינה יקרה, במדרש רבה, שיש בה כדי לעוררנו, להזכירנו ולורזנו, לשמור על ניקיון כפינו, למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה, ובפרט בדור שבו לדאבונינו מחמת חיסרון ידיעה הותרה הרצועה, בדברים שהיו נחלת הכלל להזהר זהירות רבה בממון הזולת, ואף לפני משורת הדין נהגו לעשות, מפחד ואימת יום הדין שהרי על הכל יביא אלוקים במשפט, על כל נעלם!!! ובכן במה דברים אמורים? כאשר מקריבים עולת עוף, ישנו ציווי מפורש: "והסיר את מוראתו בנוצתה!", בשונה מעולת הבהמה שהיתה קריבה כולה יחד ואף בני מעיה יחדיו! מדוע ולמה, התשובה לכך נמצאת כאמור במדרש: א"ר תנחומא בר חנילאי: העוף הזה פורח וטס בכל העולם ואוכל בכל צד ואוכל מן הגזילות ומן החמסין, אמר הקב"ה הואיל והזפק הזה מלא גזילות וחמסין אל יקרב לגבי המזבח, לכך נאמר "והסיר את מוראתו...". אבל בהמה גדלה על אבוס בעליה ואינה אוכלת מכל צד, לא מן הגזילות ולא מן החמסין, לפיכך היא קריבה כולה. לפיכך נאמר: "והקריב הכהן את הכל המזבחה!". אחים יקרים, הרי הדברים קל וחומר בן בנו של קל וחומר, אם בבעלי חיים שאינם מצווים ואינם בעלי בחירה כך, על אחת כמה וכמה בנו שאנו שמצווים ומוזהרים שלא לגזול, לא ירצה בעיני ה' ולא יעלה לנחת רוח לפניו יתברך, שום מצוה גדולה ככל שתהיה אם חלילה מקורה בממון שאינו כשר, ודין פרוטה כדין מאה, ואף "שיחה קלה" בשעת העבודה בלא רשות מהמעסיק, מופיעה חקוקה וחרוטה "על הלווחות" ביום הדין!

זמני כניסת ויציאת השבת

ב"ש	חיפה	י-ם	ת"א	כניסת שבת
17:29	17:18	17:12	17:29	כניסת שבת
18:25	18:25	18:24	18:26	יציאת שבת
19:01	19:00	19:04	19:01	רביעית

הפטרת השבוע

ויאמר שמואל וכו' כה אמר (שמואל א, ט"ו)

(מעין השבוע)

מטעמים לשבת חידושים לפרשת השבוע

סיפור לשבת

כשהיה נגף בעם ישראל, רמז הבורא יתברך שהקרבת קורבנות בהר המוריה תעצור את המגיפה, וכך היה. אבל חז"ל גילו לנו, שבכוח לימוד התורה לפעול מה שיכולים לפעול הקורבנות כולם. נספר כיצד פסקה מגיפה בכוח לימוד התורה. כאשר הצדיק **רבי מאיר אבוחצירא זצ"ל** ביקר בעיר פז, באו גדולי העיר להקביל את פניו וסיפרו לו את הסיפור הבא. בשנת תר"נ השתוללה בעיר מגיפת כולירע, לא עלינו, והפילה המוני חללים. אותה עת ביקר בעיר סבו, הצדיק "אביר יעקב" זצ"ל, והתארח בבית רבי יהודה שמש ז"ל. גילו לו מן השמים, שהמגיפה פרצה כתוצאה מקטרוג גדול. דינים קשים מתוחים על העיר וקשה לבטלם. הועיל וכן, הורה הצדיק לבל יניחו לאיש לבוא לפניו. הוא הסתגר בביתו ועסק בעבודת הקודש, והמגיפה המשיכה לעשות שמות בעיר. רק על בית משפחת שמש פסחה, בזכות לימוד התורה של הצדיק. לבעלת הבית היתה חברה נאמנה, ולה בן יחיד. והנה חלה בנה במחלה הנוראה שכל מי שנוגע בה לא החלים. האם, ברוב יאוש, התחננה בפני בעלת הבית שתניח לה להיכנס אל הצדיק. לא עמד בה הכוח לסרב, והרשתה לה. באה לפניו והתחננה בדמעות שליש שיציל את בנה. נכמרו רחמיו, והורה להביא בפניו את הילד. הניח ידו הקדושה על ראשו, התפלל עליו ועיניו זולגות דמעות. לאחר מכן הבטיח לאם, שבנה יחלים. האם נטלה אותו בזרועותיה ושבה עימו לביתה, והנה ניכרו בו סימני התאוששות. פרצה בקריאות שמחה וגיל, ובני השכונה נאספו ובאו לראות על מה השמחה בעת עצב ואבל ובהלה. גילתה שהצדיק ריפא את בנה. נרעשו כולם, והשמועה עשתה לה כנפיים. נקהלו רבני העיר, ובראשם ראש בית הדין הגאון רבי אבנר צרפתי זצ"ל, נכנסו אל הצדיק, והעתירו לפניו לבטל את רוע הגזירה. נענה להם, וכתב קמיעות לתלות בכל כניסה ובכל מבוי בו גרים יהודים, והמגיפה נעצרה. וסיפר הצדיק רבי מאיר, שבעת ביקורו בעיר, עוד התנוססו שם הקמיעות לשמירה ולזכרון הנס.

EEE

בזמן הזה, שבטלו הקורבנות עד לבנין בית המקדש במהרה, נותר לנו קורבן אחד בפועל: מה שאמרו בזוהר הקדוש שהאב המל את בנו כאילו מקריב קורבן לבוראו, והסנדק הרי הוא כמובח. וכשם שהמביא קורבנו חייב היה להיטהר לפני שעלה לבית הבחירה ולהתכונן כדבעי, כך מייחדים את סדר הלימוד בלילה שלפני הברית להתכונן כראוי למאורע הגדול והקדוש. הגאון **רבי צמח צרפתי זצ"ל**, מראשוני גאוני תוניס, חלה ברגליו, והיה רתוק למיטתו כשנתיים ימים, מדוכא בייסורים קשים. יום אחד - קם ועמד על רגליו, וייסוריו חלפו ואינם. למקורביו התמהים סיפר, שאליהו הנביא זכור לטוב, מלאך הברית, נגלה אליו בחלומו ואמר לו, שאם יקבל על עצמו לילך לכל בתי ישראל בעיר תוניס כדי ללמוד בליל ברית המילה - ירפא מחוליו. הרב הסכים, ושב ורפא לו! מיני אז, היה הולך בכבודו ובעצמו לכל בתי הילודים בעיר, ללמוד שם בליל המילה עד אור הבוקר. ומאותו יום היה הדבר לחוק ומנהג של קבע, לערוך בליל המילה "בילאדה" (יש אומרים כי הוא קיצור המילים: "בן ילדה"): אבי הבן מזמן חכמים לסעודת מצוה, שבמהלכה לומדים גמרא במשך כל הלילה. במשך הזמן נוסדה בעיר תוניס קופת "אליהו הנביא", שממנה היו הורים עניים משלמים שכרם של תלמידי חכמים עניים שיבואו ללימוד זה, כהכנה להכנסת התינוק בבריתו של אברהם אבינו. הגאון רבי צמח צרפתי זצ"ל הוא הראשון מבית חכמי תוניס הידועים לנו. בסוף ימיו עלה לירושלים, בה נפטר בחודש אדר שנת תע"ב, זיע"א.

(מעייני השבוע)

"זנפש כי תקריב קורבן מנחה לה" (ב,יא)

מי דרכו להתנדב מנחה - עני. אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו (רש"י). לכאורה קשה להבין, למה לא נאמר "נפש" מטעם זה גם אצל קורבן עוף? הרי ברור הדבר כי עשרון סולת, שמן ולבונה, הדרושים למנחה, מחירם עולה בהרבה על מחירו של תור או בן יונה, ואם כן הרי זה שמקריב קורבן עוף הינהו יותר עני מזה שמקריב מנחה? על כך משיב החתם סופר ז"ל: מי שמקריב מנחה מוכיח בזה שאין לו אפילו מספר הפרוטות הדרוש לקניית בן יונה, והריהו נוטל אפוא מעט סולת ומעט שמן ממה שאסף בלקט, שכחה ופאה, ומביא זאת לקורבן. יוצא אם כן שהוא חוסך ממש מפיו את פת לחמו כדי להביא קורבן לה' ולפיכך הריהו "כאילו הקריב נפשו"...

(מעיינה של תורה)

"קורבן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבוח לא יעלו לריז ניזווזו" (ב,יב)

ולכל הפירושים יחדיו, מה נאה הסברו של בעל ה"כלי יקר" זצ"ל, של "קרבן ראשית", "שתי הלחם" המובאים ביום מתן תורה והם חמץ, ולמצות הבאת ביכורים, יסכנו אף שאור ודבש. והיינו, שראשית ביכורי מעשי האדם, כניסתו לעבודת הבורא יתברך, הותר שתהא אף שלא בשלימות הראויה, כמאמרם: "לעולם יעסוק האדם בתורה ובמצוות ואפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה יבוא לשמה". אך יידע שאין זו העבודה המושלמת העולה לריח ניחוח, ועליו להתעלות לעבודת הבורא לשמה!

(מעייני השבוע)

"וכל קורבן מנחותך במלזו תמלזו" (ב,יג)

פירש רבינו יעקב אבוחצירא זצ"ל בספרו "פיתוחי חותם": "כל קורבן מנחתך" היא התפילה, שבמקום הקורבנות, "במלח תמלח", בדמעות מלוחות, שהרי "שערי דמעות לא ננעלו"...

(מעייני השבוע)

"נפש כי תזטא בשגגה מכל מצוות ה'... ועשה"

מאזות מהנה" (ד,ב)

לדברי חז"ל במסכת שבת (קג"ב), מלמדנו כאן הכתוב, שהעושה מלאכה בשבת "אינו חייב עד שיעשה מלאכה שכיוצא בה מתקיימת", כגון: הכותב שם קטן משם גדול ("שם" מ"שמעון" ומ"שמואל", "נח" מ"נחור", "דן" מ"דניאל", "גד" מ"גדיאל" - השווה רש"י כאן). הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב זצ"ל מפרש פסוק זה בדרך החסידות והמוסר: יש מי שמתקיים בו "ועשה מאחת מהנה" - אחת ממצוות התורה - ואין הוא אלא חוטא. שכן מי שעושה מצוה, ואחר כך מתגאה ומתפאר על כך בפני הבריות ומדמה בנפשו שעשה כאן טובה גדולה לקדוש ברוך הוא - מהפך בכך את המצוה שלו לחטא...

(פרפראות לתורה)

זכו - שכינה ביניהם

גמ"ה בהינם לפניך!

רבי נפתלי דוב אמסטרדם זצ"ל גאב"ד אלקוסט היה מספר, כי לאחר נישואיו נשאל על ידי רבו רבי ישראל מסלנט זיע"א: "רבי נפתלי, אמור נא לי, האם אתה עוסק במצות גמ"ח?", השיב לו: "מורי ורבי, אין לי כסף במה לעשות גמ"ח". "לא התכוונתי לגמ"ח בממון" - החזיר לו רבי ישראל, "אני מתכוין, אם אתה עוסק בחסד בתוך ביתך, עם אשתך. צריך אתה לדעת כי לא לקחת שפחה כדי שתשרת אותך, אשתך היא כגופך ועליך לעזור לה...". מידת הטבתו באה לידי גילוי במיוחד, ביחסו לאשתו השנייה. לעת זקנותו נשא אישה זקנה שתטפל בו. האישה הזאת חלתה מיד ונפל בחלקו לטפל בה. מעניין היה לראות היאך רבי נפתלי הישיש והחלוש משרת את אשתו. היה מנקה את הבית, שוטף ומדיח את הכלים, מסיק את התנור ועוסק בכל העבודות הקשות, והכל מתוך חיבה ושמחה שנתגלגלה לידו הזדמנות כזו להטיב עם הזולת. אשרי הזוכה לגמול חסד עם הזולת, וידוע מספרי חסידות ומתלמידי הבעש"ט זיע"א, שכוונת חז"ל שאמר הקב"ה לאברהם: "בך חותמין את הגלות" היא שעל ידי הריבוי במידת אברהם - מידת החסד יבוא הגואל - הוא הגואל מהצרות הפרטיות והכלליות, וככל שנרבה בחסד ובפרט בביתנו, נחיש את פעמי הגאולה ונזכה לרוב טוב הצפון בזה ובבא.

הנוך לנער

עימותים? אפשר למנוע!!!

פעמים רבות, המקור לעימותים הוא הצלחתו של אחד הילדים. כאשר ילד אחר מבחין בכך, הוא מעורר ויכוחים, כיון שהוא בעצמו אינו מרוצה. ברגע שנוצרים עימותים, קשה מאוד להשיב למשפחה את השלווה ששרתה בה. לכן, עלינו לעשות כל מה שאפשר כדי למנוע עימותים לפני שהם פורצים. בכל פעם שאחד הילדים מצליח מאוד, יש להיזהר מאוד ביחס לשאר הילדים, כדי שאף הם ירגישו חשופים. הקדישו זמן לשיחה אישית עם שאר הילדים, והסבירו להם שאף הם מצליחים בדרכים אחרות. אמרו להם כמה אתם מעריכים אותם ומאמינים ביכולתם. נשקו וחבקו אותם לעיתים קרובות. כאשר תרוממו את מצב רוחם, הם ירכשו ביטחון עצמי והצלחתו של ילד אחר לא תאיים עליהם. כך תוכלו למנוע ויכוחים בלתי פוסקים, שהיו צצים ועולים. אם ילדכם נכנס הביתה כשהוא מתרברב על הצלחתו בלימודים, הדגישו את הצלחתם של שאר הילדים, בלי להשפיל את הילד שנכנס זה עתה. פשוט ציינו: "כן, גם דוד הצטיין היום בעזרה בבית". או: "גם שרה קיבלה ציון מעולה בשבוע שעבר". מטרת הערות אלה היא למנוע משאר הילדים תחושה כאילו הם אינם כה מוצלחים כאותו אח. בקשו מהילדים האחרים להכין דבר תורה לשולחן שבת, או לעזור לכם במטלה שהם מטיבים לבצע. בכך שתבקשו את עזרתם, אתם מעניקים להם מעמד מיוחד במשפחה. הם ירגישו חשובים בהיותם העוזרים המיוחדים של אבא או של אמא, וכך לא יחשו מאוימים מהצלחתו של אחיהם. אומנם דרך זו ארוכה אך היא מאוד קצרה להגיע אל האושר והשלווה, השקט והשמחה בבית יחד עם תבלין התפילה והשתפכות הנפש, נזכה לבית המאושר ביותר לא רק בכיתוב "כאן חיים באושר" על הדלת, אלא בפנימיות ותוכיות הלב, וה' יזכנו.

עשה לך רב

שו"ת ממו"ר הרה"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

חדש ובברכי יוסף (שם) שהאריכו בזה.

E האם מותר לתפור בגדים בפורים?

מין בשולחן ערוך (ריש סי' תרצו) כתב שאין עושים מלאכה בפורים אלא לצורך אותו היום ולכן טוב להיזהר בזה.

E האם מותר להסתפר בפורים?

לכתחילה יש להימנע מכך ובפרט למנהג ירושלים וכמו שכתוב בשו"ת פרי האדמה ח"א (דף מד:): ובבן איש חי ש"ר (פרשת תצוה אות כ"א) ובשו"ת דברי מלכיאל (סי' רלז).

E האם מותר לכבס במכונת כביסה בפורים?

המקל יש לו על מה לסמוך ובפרט אם צריך את הבגדים ליום פורים עצמו.

ופעמים אף מחללים שם התורה ולומדיה.

E משלוח מנות, האם יכול לשלוח מיני שתייה או צריך דוקא מיני אוכלים?

עדיף מיני אוכלים או מין אוכל ומין משקה. אך אפשר לצאת ידי חובה בשתי מיני משקים וכמו שכתב בספר חזון עובדיה (פורים עמ' קכד).

E אישה נשואה האם חייבת במשלוח מנות ומתנות לאביונים, וכן האם צריך לחנך בניו הקטנים למצוות אלו?

הרמ"א בהגה (סי' תרצה סע' ד) כתב שאישה חייבת במשלוח מנות, וראה בפרי

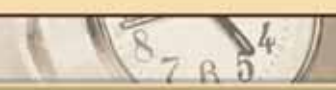
E מתי לעשות סעודת פורים, בבוקר אחר תפילת שחרית או אחר תפילת מנחה?

המקובלים נהגו לעשות סעודה זו בבוקר יום הפורים מיד לאחר שחרית, ובחצרות האדמוריים נהגו מקדמת דנא לעשות סעודה זו בעלות המנחה ומושכים אותה לתוך ליל שושן פורים. ובספרי באר המועדים הבאתי בס"ד דעות הפוסקים בזה קחנו משם.

E האם החיוב לשתות יין הוא דווקא בסעודה או שיכול לשתות יין כדי להתבשמ אף שלא בשעת הסעודה?

המצוה לשתות הוא דוקא יין ולא שאר משקים כמו שהבאתי בס"ד בספרי באר המועדים, ועיקר זמן השתייה הוא בסעודה ולא כמנהג השיכורים הפוחזים השותים בכל הזדמנות ומביאים חורבן ויללה לעולם

לעילוי נשמת שרה בת הבצלי כא' בניסן תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

E חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום, ושל לילה זמנה כל הלילה, עד עלות השחר שהוא שעה וחמש לפני הזנן החמה בשעות זמניות. ושל יום זמנה כל היום, מהנזן החמה עד שקיעתה, ואם קראו בדיעבד לשמלה עמוד השחר יצא. ואפילו אם נאנס ולא קרא המגילה בלילה אין לה תשלומין ביום. ואפילו אם נאנס ולא קרא המגילה בלילה אין לה תשלומין ביום. מצוה מן המובחר לקרוא ברוב עם, ולכן מבטלים תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה, ואפילו יש בבית המדרש מאה איש מצוה שילכו לבית הכנסת הגדול לקרוא בצבור, שברוב עם הדת מלך. ואפילו כוהנים בעבודתם ולויים בדוכנם וישראל במעמדם, היו מבטלים העבודה של בית המקדש, והולכים לשמוע מקרא מגילה עם הציבור, משום פירסומי ניסא. ומכל מקום אם יש הפרעות בבית הכנסת שאי אפשר לו להתגבר עליהם, וכתוצאה מהם אינו יכול לשמוע קריאת כל המגילה כראוי, יכול לקרוא בעשרה.

E הכל חייבים בקריאתה אנשים ונשים וגרים. ולכן הנשים שאינן יכולות לבוא לבית הכנסת לשמוע מגילה משליח ציבור, או שאינן יכולות לשמוע קריאתה הטיב מפי הקורא, מפני הפרעות שבבית הכנסת במקום שמכיוון המן וכיו"ב. חייבות לשמוע קריאתה מפי אדם הבקי בקריאתה. וכן אמרו חז"ל: נשים חייבות במקרא מגילה שאף הן היו באותו הנס. ר' יהושע בן לוי היה מנס כול אנשי ביתו וקורא לפניהם. ר' יונה היה מתכוין לקרואה לפני הנשים שבביתו, שהכל היו בספק, והכל חייבין בקריאתה. ואף על פי שכבר יצא האיש די חובת קריאת המגילה בקריאה שבבית הכנסת, חוזר וקורא המגילה בביתו להוציא את הנשים די חובתן. ואין הנשים צריכות לבוא לבית הכנסת לשמועה ברוב עם. הקורא את המגילה בבית להוציא את הנשים צריך לברך להן ברכות המגילה, כשם שמברכים האנשים בבית הכנסת. וכן המנהג פשוט בעיה"ק ירושלים ת"ו. וכן יש להנהיג בכל מקום.

E חייב אדם לשלוח לחבירו ביום פורים שתי מנות של שני

מיני אוכלים, או שני מיני תבשיל, או שתי מנות בשר. וכמו שנאמר במגילת אסתר (ט, כב): לעשות אותם ימי משתה ושמחה, "ומשלוח מנות איש לרעהו", ומתנות לאביונים. והטעם לכך, כי על ידי שאדם שולח לחבירו תשורה ומנחה, מביע לו בזה את רגשי אהבתו וחבתו אליו, ועל ידי זה נוסע בלבן גם כן אהבה ואהבה שלום ורעות. כי כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם. שכל משפטי תורתנו הקדושה להרבות שלום בין אדם לחבירו, כמו שנאמר דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. ועוד כי ישנם אנשים מוסריים כל, צנועים בהליכותיהם, אשר יבושו לפשוט ידם לקבל צדקה כדי לקיים מצות "סעודת פורים" במאכל ומשתה כדת. מה שאין כן כששולח להם דרך כבוד "משלוח מנות איש לרעהו", לא יבושו ולא יכלמו, וככה אנו משתפים אותם בשמחת הפורים. על דרך שנאמר (נחמיה ח): "ושלחו מנות לאין נכון לו". ועיקר המצוה שיהיו שתי מנות לאיש אחד.

E יש אומרים שצריך לשלוח המנות כשהן מבושלות וראויות ומזומנות לאכילה. ויש חוקקים ואומרים שיוצאים די חובה גם במנות בשר חי, ורק אם שולח עוף חי שלא נשחט עדיין וכיוצא בזה, אינו יוצא די חובה. וכן עיקר. ויוצאים די חובת משלוח מנות גם בבשר שימורים שבקופסאות, או בסרדינים, וכיוצא בזה.

E השולח לחבירו בשר ובקבוק יין וכיוצא בזה יוצא בזה די חובת משלוח מנות, שגם המשקה נחשב ל"מנה" אחת. ואפילו שלח שני מיני משקים בלבד יוצא די חובת משלוח מנות. וטוב להודו ולשלוח שני מיני "אוכלים".

E יש שלוח המנות של אוכלים שני מינים שונים. אבל במין מאכל אחד, אפילו חילקו בשתי צלחות או עקריות, אינו יוצא בזה די חובת משלוח מנות. אבל השולח חתיכות בשר מאיברים שונים אפילו מבהמה אחת, יוצא בהם די משלוח מנות, הואיל והם חלוקים בטעמם וטבעם. (וכל שכן אם היה בשר חי שאפשר לעשות ממנו כמה מיני תבשילים, או צלי ומבושל).

E כל המרבה לשלוח מנות לרעיים הרי זה משובח, שעל ידי זה מרבים חיבה ורעות בין אדם לחבירו. ומכל מקום כל ששלח מנות כהלכה לאדם אחד מחביריו, אין צורך להיהוה בכל הפרטים ה"ל כששולח ליתר חברים, שאין זה אלא להידור מצוה.

E טוב שלא לעשות סעודת פורים עד לאחר שיקיים מצות משלוח מנות ומתנות לאביונים. אבל לטעום מעט לפני כן מותר, ואין בכך כלום.

E יוצא אדם די חובת משלוח מנות כששולח לרבו, שהוא גם כן בכלל: ומשלוח מנות איש לרעהו" (וגם יש בזה גם מצות עשה דכבוד תורה לשלוח לרבו כפי כבודו). וכן הרב ששלח לתלמידיו יצא. והבן ששלח לאביו משלוח מנות, וכן האב ששלח לבנו, יוצאים בזה די חובת משלוח מנות.

E מצוה לתת מתנות לאביונים ביום הפורים, והינו מתנה

אחת לכל אביו. ויוצאים די חובה בין בנתינת מעות, בין בתבשיל, או דבר מאכל אחר אבל לא בכלים ובבגדים וסדינים. ומן הדין בנתינת פרוטה אחת לכל אביו. ובזמן הזה אגורה אחת חשובה כמו פרוטה, שהיא המטבע הפחות ביותר שיוצא בהוצאה. וכיום פרוטה היא מטבע של חמש אגורות (וכיום זה מטבע על עשר אג.). וירא שמם יתן בעין יפה ובסבר פנים יפות, והנה שכרו איתו ופעולתו לפניו.

E הנותן שתי מתנות לאיש ואשתו אביונים יצא די חובתו. והוא הדין אם נתן לאב ולבנו הסמוך על שולחנו. ואם באו לפניו שני עניים, ונתן לעני אחד מטבע גדול כשיעור שתי מתנות, שמחציתו יהיה בשבילו, ומחציתו לעני חבירו. יצא. אבל הנותן שתי מתנות לאביו אחד לא יצא די חובה. ויוצאים די חובה בנתינתה לקטן אביו. ומתנה על מנת להחזיר לא מהני.

E אין מדקדקים במעות פורים אלא כל אדם מישראל הפושט ידו ליתול נותנים לו. ומוטב לאדם להרבות כמיטב יכולתו במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעי, שאין שמחה גדולה ומפארה אלא במשמח לב עניים ויתומים ואלמנות. שהשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה, שנאמר (ישעיה נו טו): להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים. ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה חייב במתנות לאביונים. ועני שתן פרוטה לחבירו לקיים מצות מתנות לאביונים, וחזר חבירו העני ונתן לו פרוטה, שניהם קיימו מצות מתנות לאביונים.

E מצות מתנות לאביונים ביום ולא בלילה. (כה"ח סי' תרצה אות נ מהאחרונים). ויעשה אחר קריאת המגילה. (וכמו שאמרו במגילה ד: שענייהם נשואות למקרא מגילה. וכ"כ בשער הכוונות דף קט).

E נכון ללמוד תורה שעה אחת קודם הסעודה, או בתוך הסעודה. ונכון להרבות בשירות ותשבחות להש"ת. טוב להודות לה' ולזמר לשמו כי נעים, על כל הטוב אשר גמלנו (שבולי הלקט שיעור נ טו), וכשיעור השולחן לסעודת פורים אין צורך להשאיר מקום פנוי בשולחן זכר לחורבן בהמ"ק.

E האוכל פת כסנין (עוגות) ושאר פירות משבעת המינים, שיעור כזית ומעלה, לא יזכיר בברכת מעין שלוש מעין המאורע, כגון "ונודה על הניסים שעשית לאבותינו" וכו'. שלא תיקנו לומר מעין המאורע כזה בברכה מעין שלוש, כמו שפסק מרן בשולחן ערוך (סי' רח סעיף יב).

E סעודת חתן בפורים, אם אין שם פנים חדשות, אין לברך שבע ברכות.

E מצוה לשמח גם הקטנים בפורים, במיני מתיקה ומעדנים.

E מי שסיים מסכת בפורים, ועושה סעודה לסיום מסכת, וכולל עימה סעודת פורים, שפיר דמי, ואין בזה משום אין עושים מצות חבילות חבילות.

(חזון עובדיה)

בס"ד

באחד באדר משמיעין על השקלים:

זכור למחצית השקל

"לכפר על נפשותיכם"

מרן פוסק הדור הראשלי"צ
רבינו עובדיה יוסף זצ"ל
פסק כי את הכסף של זכר
למחצית השקל
יש להעביר
לישיבות קדושות בלבד.
אשרי הזוכה לתרום
למפעל התורה והחסד
הגדול של מוסדותינו
**ובשכר זה תזכו
לישועות וחסדים גלויים.**

25 ₪ לנפש

את הכסף ניתן להעביר באשראי בטלפון: 03-5591756 | בעמדות נדרים פלוס ברחבי הארץ
בהעברה בנקאית לחשבון הישיבה בנק פועלים סניף 758 מספר חשבון 607377 ע"ש יגל יעקב חולון
ניתן לשלוח סמס למספר 055-6686613 ונציג מוסדותינו יחזור אליכם טלפונית או במשרד הישיבה רחוב מפרץ שלמה 100 חולון